



Con Đường Sự Nghiệp

Thu Cúc Hương Hoài Điệp

Phần 2

Sau khi tham quan công trường, Kha chở tôi và chú Tám về Sư Đoàn, cũng đúng giờ ăn trưa, tôi thấy xe chú Hai cũng về tới. Chú Tám vừa bước xuống xe nói với tôi:

- Lát nữa, cháu dùng cơm trưa với hai chú .

Tôi trả lời:

- Dạ!

Chú Tám vừa quay đi, tôi hỏi nhỏ Kha:

- Em có dùng cơm cùng hai chú không?

Kha trả lời:

- Không chị! Em ăn ở nhà ăn với anh em.

Tôi và Kha cùng bước vào nhà, Kha lên tiếng:

- Chị rửa mặt rồi ra dùng cơm với hai chú, em xuống nhà ăn luôn.

Kha vừa quay đi, tôi về phòng thay đồ, rồi trở ra bàn ăn cùng hai chú. Chú Hai vừa thấy tôi đã lên tiếng hỏi:

- Ở đây, cháu thấy buồn không?

Tôi trả lời:

- Nếu cháu ở một mình, chắc buồn lắm chú! Nhưng nhờ có hai chú và em Kha trò chuyện, cháu không buồn lắm!

Chú Hai tiếp lời:

- Chú thấy Đội Khai Thác chưa xây dựng xong, công việc của cháu cũng chưa nhiều, mỗi tuần cháu ở đây 3 ngày thôi, cố vấn cho chú Tám đủ rồi, còn bốn ngày cháu về thành phố, làm việc ở nhà cũng được. Khi nào cơ sở hoàn tất rồi sẽ tính. Trên đây thì không tiện nghi cho phụ nữ, ở lâu sợ cháu mất sức khỏe.

Chú Tám nói thêm:

- Tạm thời, chưa có phương tiện đi lại. Cháu đi theo xe hai chú, chừng nào ổn định sẽ tính sau. Hai chú lên xuống thành phố hợp hành hoài.

Tôi nhẹ gật đầu trả lời:

- Nếu hai chú cho phép, cháu xin làm theo lời hai chú.

Tôi vừa trả lời xong thì thức ăn được mang ra. Tôi nhìn thoáng qua, thấy một tô canh rau, một đĩa rau luộc và bốn lát thịt mỏng, tôi nghĩ chắc cho mỗi chú hai lát. Chú Hai lên tiếng:

- Mời cháu dùng cơm!

Tôi trả lời:

- Dạ, cháu mời hai chú!

Chú Tám cười nói:

- Tiêu chuẩn của lính chỉ có vậy thôi! Cháu tự nhiên!

Tôi không ngờ bữa ăn của cấp tướng quá đạm bạc như vậy, tôi e ngại không dám gắp thịt, chỉ ăn rau luộc.

Hai chú có lẽ linh cảm được ý nghĩ của tôi, nên nói mỗi chú muốn nhường cho tôi một lát thịt, nhưng tôi không chịu:

- Cháu cảm ơn hai chú, cháu cử ăn thịt, cháu thích ăn rau cho tốt da!

Hai chú nghe tôi nói vậy cũng không ép. Tôi cất tiếng hỏi:

- Ở đây, có thịt tươi để ăn không chú?

Chú Tám trả lời:

- Vì phương tiện vận chuyển khối lượng lớn cho đơn vị chưa có, nên anh em không được ăn thịt tươi thường xuyên. Mỗi đơn vị tự chăn nuôi, được bao nhiêu ăn bấy nhiêu! Thịnh thoảng sẵn được con nai, con mèn thì được ăn thịt tươi. Thức ăn ở đây đa số là đồ khô.

Tôi hỏi tiếp:

- Sao ở đây cháu không thấy một bóng dáng phụ nữ nào vậy chú?

Chú Hai trả lời:

- Mình còn trong thời kỳ quân quản, chưa có chánh quyền ổn định, nên lính chưa có chế độ đem vợ con theo.

Câu chuyện qua lại, bữa cơm trưa cũng xong. Tôi về phòng, trong tâm man mác một nỗi buồn. Bữa cơm đạm bạc của hai chú không hơn bữa cơm của gia đình tôi bao nhiêu, chỉ khác hai chú được ăn gạo, không phải ăn khoai mì mốc hay bo bo và mỗi người được thêm một hai lát thịt. Tôi đang so sánh bữa cơm của dân và lính thì nghe tiếng Kha gọi:

- Chị Cúc rảnh không?

Tôi vừa bước ra sân vừa hỏi:

- Có việc gì không em?

Kha cười vui vẻ:

- Chiều nay, chú Tám không đi đâu, em xin phép chú qua Tiểu Đoàn thăm anh em, chú đồng ý cho em đi nên em mời chị đi cùng.

Tôi cười trả lời Kha:

- Không được đâu em! Đây là khu quân sự, cấm dân đi lại. Chị đi lung tung hai chú rầy chết! Em đi một mình đi!

Kha năn nỉ:

- Chị chịu đi! Chú Tám viết vài chữ là xong.

Tôi hỏi lại:

- Tiểu Đoàn đó ở đâu?

Kha nhanh nhẹn trả lời:

- Tiểu Đoàn đó đóng quân kế công trường A của chị.

Tôi nghe nói đến công trường A, tôi hơi tò mò muốn biết những gì chung quanh nơi đó. Tôi gật đầu đồng ý và nói:

- Chị vào xin phép chú Tám rồi sẽ đi với em.

Chú Tám đồng ý cho tôi thăm Tiểu Đoàn. Chú viết vài chữ đưa tôi và dặn tôi chuyển đến tay Tiểu Đoàn Trưởng. Trên đường đi, tôi hỏi Kha:

- Tiểu Đoàn Trưởng ra sao em?

Kha cười đùa:

- Tiểu Đoàn Trưởng thì lãnh đạo Tiểu Đoàn! Một lát, chị sẽ gặp ba anh. Anh Đại Úy Trung, Tiểu Đoàn Trưởng, người Tày. Anh hiền lành, thương lính, biết cảm thông tù cải tạo. Anh Trung Úy Tây, Tiểu Đoàn Phó, người Hà Nội hơi nghiêm. Anh Trung Úy Hà, Chính Trị Viên, người Hải Phòng, khó tánh, tù cải tạo sợ ảnh lắm! Ba anh lãnh đạo Tiểu Đoàn.

Tới Công Trường A, tôi thấy một đoàn người, gương mặt hốc hác, gầy gò ốm yếu, quần áo vàng cũ dính đầy bùn đất, vác cuốc trên vai, bước đi với vẻ mệt mỏi, theo sau là một anh bộ đội bồng súng canh gác. Tất cả nhìn Kha và tôi với ánh mắt ngạc nhiên. Kha vẫy tay chào anh bộ đội, rồi rẽ vào con đường mòn, không xa Công Trường lắm. Tôi hỏi Kha:

- Những người vác cuốc, có phải tù cải tạo không em?

Kha gật đầu. Tôi cảm thấy một cái gì đó đột ngột dâng lên, cổ tôi nghẹn lại, nước mắt trào ra. Kha ngạc nhiên nhìn tôi kêu lên:

- Sao chị khóc!

Tôi cố bình tĩnh lại trả lời:

- Chị có người em trai, lớn hơn em vài tuổi, hiện cũng đang đi tù cải tạo. Sống chết ra sao, gia đình chị cũng không hay biết...

Kha yên ủi tôi:

- Chị nhìn em, chị thấy em mạnh khỏe không? Chị cứ nghĩ em trai chị đang khỏe như em đi! Chị sẽ hết buồn.

Tôi vỗ nhẹ vai Kha:

- Chị cảm ơn em an ủi chị!

Xe chạy gần cuối đường mòn, trước mắt tôi hiện ra một doanh trại rất lớn, chung quanh là những dãy nhà tranh, san sát nhau. Diện tích rộng gấp hai công Trường A. Tôi thấy một số bộ đội đang tập thể dục ngoài sân.

Tôi hỏi Kha:

- Trại lớn quá! Nếu đi bộ từ chỗ này qua chỗ kia, chắc rã đôi chân.

Kha cười đùa:

- Chị tưởng lính như chị sao? Đi như vậy mới gọi là Bộ Đội chứ! Các anh lãnh đạo thì đi xe đạp.

Xe Kha vừa chạy vào sân thì có một số người ngạc nhiên nhìn chúng tôi chăm chú. Một anh cao ráo từ nhà đi ra gặp chúng tôi. Kha cất tiếng chào theo kiểu quân đội:

- Dạ, chào Đại Úy!

Tôi nhìn trên áo anh có bảng tên Trung và nghe Kha chào, tôi biết anh là Tiểu Đoàn Trưởng. Tôi cúi nhẹ đầu chào anh. Anh cũng chào lại chúng tôi. Kha lên tiếng giới thiệu:

- Thưa Đại Úy, đây là chị Cúc, cán bộ Sư Đoàn đến thăm đơn vị.

Tôi vội lấy thư chú Tám đưa anh. Anh cầm thư và nói:

- Tôi là Trung, xin mời chị theo tôi.

Tôi và Kha theo anh vào nhà. Anh rót nước và nói:

- Mời chị ngồi xơi nước.

Tôi vừa ngồi xuống, anh cũng ngồi, mở thư chú Tám ra đọc. Kha lên tiếng:

- Thưa Đại Úy, em xin phép ra ngoài cùng anh em.

Anh Trung gật đầu. Kha quay sang tôi nói:

- Chị ở đây, một lát em quay lại.

Tôi chưa nói gì, Kha đã vội đi nhanh ra ngoài. Anh Trung lên tiếng:

- Thư Sư Phó giới thiệu chị là cán bộ Sư Đoàn, Phụ trách Đội Khai Thác Gỗ, nay mai công trường của chị là láng giềng với Tiểu Đoàn nên tôi vui về tiếp chị. Trước đây, tôi đi họp, có nghe Sư Đoàn sẽ nhận thêm nhiệm vụ làm kinh tế, và Tiểu Đoàn tôi cũng dự phần trong việc xây dựng cơ sở cho Đội Khai Thác Gỗ. Tiến trình xây dựng cũng gần xong cho Công Trường A.

Tôi tiếp lời:

- Lần đầu tiên, chúng tôi lên đây làm việc. Mọi sự đều xa lạ, chắc chắn chúng tôi sẽ nhờ Tiểu Đoàn anh giúp đỡ trong tương lai.

Anh Trung cười trả lời:

- Tôi không biết lúc đó, chị nhờ chúng tôi hay Tiểu Đoàn chúng tôi lại nhờ chị. Chị có thời gian tham quan cùng tôi một vòng không?

Tôi nói có và đứng lên cùng anh Trung ra ngoài. Anh chỉ cho tôi biết cảnh vật chung quanh, những mảnh đất trồng trọt rau quả để cải thiện đời sống binh sĩ, anh nói đến những khó khăn lúc ban đầu xây dựng. Khi đến gần dãy nhà ăn, Kha chạy ra nói với anh Trung:

- Thưa Đại Úy, em xin hướng dẫn chị Cúc tham quan, để khỏi mất thời gian làm việc của Đại Úy.

Anh Trung gật đầu, nhìn tôi nói:

- Chị đi với Kha, khi trở lại phòng làm việc tôi sẽ giới thiệu chị với anh Tây và anh Hà.

Tôi gật đầu chào anh Trung, theo Kha một đoạn đường, Kha lên tiếng:

- Ở đây, không còn gì để xem, chị theo em xuống bếp gặp bạn em vui hơn.

Tôi hỏi Kha:

- Em thuộc lính Sư Đoàn mà sao em rành ở đây quá vậy!

Kha trả lời:

- Em là quân số của Tiểu Đoàn này, được biệt phái về lái xe cho chú Tám.

Kha nói tiếp:

- Em có người bạn tên Thắng, làm đầu bếp ở đây, nó hiền và dễ thương lắm! Thành thạo em về đây thăm nó.

Tôi và Kha vừa tới nhà bếp, Thắng thấy chúng tôi liền chạy ra. Kha nhanh nhẹn chỉ tôi giới thiệu:

- Đây là chị Cúc, Cán bộ Sư Đoàn đến thăm Tiểu Đoàn mình.

Thắng cúi đầu chào tôi. Kha quay qua ôm vai Thắng cười đùa giới thiệu tiếp:

- Còn đây là thằng bạn chuyên cho em ăn cơm khê, nên em từ giả nó về Sư Đoàn đó chị!

Tôi nhìn Thắng cỡ tuổi em trai tôi và Kha, tôi lên tiếng:

- Chị chào Thắng !

Cả ba chúng tôi đều cười vui vẻ, Thắng lên tiếng:

- Em mời chị và Kha vào bếp, em đang chuẩn bị bữa cơm chiều cho anh em.

Chúng tôi bước theo Thắng vào trong. Thắng đang bắt một nồi nước thật to lên bếp củi dở dang. Nước sôi, Thắng bỏ rau, mướp, bí bầu đủ thứ đầy một nồi, rồi đến muối, cuối cùng nguyên một gói bột ngọt được bỏ vào, không có một lát thịt nào cả. Tôi lên tiếng:

- Vậy là xong nồi canh hả em?

Thắng trả lời:

- Dạ!

Tôi nói tiếp:

- Sao chị không thấy thịt thà gì hết vậy em?

Kha cười nói:

- Ở đây, làm gì có thịt tươi chị Cúc!

Tôi hỏi:

- Tiểu Đoàn em không có nuôi heo gà sao?

Thắng trả lời:

- Chúng em còn không đủ ăn, lấy đâu dư nuôi heo gà chị? Nuôi heo phải có cám gạo hoặc thức ăn gia súc, còn gà phải có thóc lúa. Chúng em không đủ gạo ăn, phải độn thêm củ mì hoặc sắn. Tiểu Đoàn em cải thiện được cái gì ăn cái đó. Chúng em sống chủ lực nhờ vào rau củ và khô. Thịnh thoảng các anh sẵn được nai, mễn là chúng em có bữa ăn như ngày Tết.

Tôi rất xúc động khi nghe Thắng kể, tôi cố trấn an lòng mình, nhìn đồng hồ kêu lên:

- Trễ rồi Kha! Minh từ giả để Thắng còn tiếp tục lo bữa ăn chiều.

Tôi và Kha trở về phòng làm việc, gặp lại anh Trung và được biết thêm anh Tây và anh Hà. Sau đôi ba câu chuyện chúng tôi từ giả Tiểu Đoàn ra về. Trên đường đi, tôi hỏi Kha:

- Hai chú có biết đời sống anh em ăn uống như vậy không?

Kha trả lời:

- Em cũng không biết, nhưng chắc các anh lãnh đạo có được báo cáo chứ!

Tôi hỏi thêm:

- Có khi nào em tâm sự với chú Tám về đời sống thiếu thốn của bộ đội mà em thấy không?

Kha nhanh nhẹn trả lời:

- Em không dám đâu chị! Gần mấy chú là run ròi! Chúng em phải chấp hành luật lệ của quân đội, không thể như chị, muốn hỏi thì hỏi, muốn nói thì nói đâu! Chị có để ý, mỗi khi chị nói chuyện với mấy chú là em phải đi ra ngoài, đâu được ngồi đó mà nghe, còn lỡ trên xe thì em câm như hến, đâu có dám xen vào câu chuyện của mấy chú. Em sợ chú Hai lắm! Nếu vi phạm luật, chúng em sẽ bị phạt, mất ngày phép, không được về thăm vợ con, gia đình. Đôi khi bị chuyển chuyển đi xa.

Tôi hỏi tiếp:

- Em và Thắng quen nhau thế nào?

Kha trả lời:

- Thắng là bạn học cùng lớp với em. Em tình nguyện đi lính trước Thắng. Còn Thắng bị gọi đi nghĩa vụ quân sự. Gia đình Thắng sợ Thắng bị đưa đi chiến trường Campuchia, nên nhờ em nói với anh Trung xin Thắng về cùng đơn vị với em. Tiểu Đoàn của anh Trung đa số là lính nghĩa vụ, lính bộ đội ít hơn.

Chuyện trò qua lại với Kha, chúng tôi cũng sắp đến nhà. Tôi hỏi Kha:

- Ngày mai thứ bảy, em có chương trình gì với chú Tám không?

Kha trả lời:

- Mai em đưa chú Tám về Saigon họp. Sau đó, em chở chú Tám về Bình Dương thăm gia đình luôn. Nên chú Hai không có đi chung xe. Chị có đi theo không?

Tôi trả lời:

- Mai chị cũng về thành phố. Theo kế hoạch của mấy chú, chị ở lại Saigon bốn ngày trên đây ba ngày đến khi Đội Khác Thác Gổ đi vào hoạt động.

Qua một ngày, tôi được thấy hai bữa cơm thiếu thốn của Sư Đoàn lẫn Tiểu Đoàn, Tôi bàng hoàng, buồn không tả được. Nỗi khốn khổ của dân lẫn lính đè nặng trên tôi.

Ngày hôm sau, tôi quá giang xe chú Tám về Thành Phố. Trời hôm nay nắng gắt hơn mọi ngày, sức nóng dưới đường cùng gió bụi thổi vào xe kêu rào rào. Xe không có trang bị máy lạnh nên nóng vô cùng. Thịnh thoảng Kha mở hé cửa cho mát, thì một loạt bụi đỏ thổi vào xe làm cho quần áo dính đầy bụi đỏ từ trên xuống dưới. Chú Tám vội bảo Kha đóng chặt cửa lại. Gần tới nhà chú Tám hỏi tôi:

- Nhà mỗi khi chú đưa cháu về là nhà riêng của cháu hả?

Tôi trả lời:

- Dạ, không phải thưa chú! Nhà của ba mẹ cháu, cháu ở chung với ba mẹ. Nhà này, Quận đòi tịch thu, từ khi Nhà Nước chiếm Miền Nam nhưng ba mẹ cháu chưa chịu giao.

Chú Tám ngạc nhiên hỏi tiếp:

- Lý do gì quận đòi tịch thu?

Tôi trả lời:

- Cháu cũng không biết! Họ không nói lý do.

Chú Tám hỏi:

- Trong hồ sơ của cháu có ghi địa chỉ nhà này không?

Tôi trả lời:

- Dạ có chú!

Tôi vừa trả lời xong, Kha cũng dừng xe trước nhà. Tôi mở cửa xe và cất tiếng:

- Cháu chào chú! Chị đi nha Kha!

Xe vừa quay đi, tôi lặng lẽ bước vào nhà với tâm trạng không biết mình vui hay buồn. Tôi giơ tay uể oải nhấn chuông, mẹ tôi ra mở cửa, vừa thấy tôi mẹ thốt lên:

- Người con sao nhuộm đỏ từ đầu đến chân vậy?

Tôi muốn ôm mẹ, nhưng dừng lại nói:

- Người con bần lẫm, không ôm mẹ được! Để con tắm gội xong sẽ kể mẹ nghe nha!

Tôi đi nhanh vào nhà, để mẹ đóng cửa...

Ánh sáng xuyên qua cửa sổ, làm chói mắt, đánh thức tôi. Tôi nhớ hôm qua, sau khi tắm gội xong, định nằm nghỉ một chút rồi dùng cơm với mẹ. Nào ngờ, mệt quá! Tôi ngủ quên luôn lúc nào không hay! Tôi sắp xếp lại mền gối, làm vài động tác thể dục thì nghe tiếng mẹ gọi:

- Cúc, ra ăn sáng đi con! Hôm qua, mẹ thấy con ngủ ngon quá, mẹ không nỡ đánh thức con dậy.

Tôi vừa đi vừa trả lời:

- Dạ, con ra ngay mẹ à!

Tôi đi thẳng nhà sau, rửa mặt rồi quay lại bàn ăn, thấy cả nhà đang quay quẩn chờ tôi. Ba lên tiếng:

- Hôm qua, con ngủ được không?

Tôi nhìn qua mọi người như chào hỏi, rồi trả lời Ma:

- Mấy hôm ở Sư Đoàn lạ chỗ, con ngủ không được! Về nhà ngủ một giấc ngon quá Ba! Mấy hôm nay, Quận còn xuống làm khó dễ ba mẹ nữa không?

Ba trả lời:

- Mới hôm qua, họ xuống kêu ba phải dọn đi, họ đã chờ lâu lắm rồi! Họ nói đã xin phép cấp trên cho Ba thời gian một tuần, nếu Ba không đi, họ sẽ có biện pháp mạnh.

Tôi yên lặng thở dài:

- Mời Ba Mẹ và gia đình dùng điểm tâm!

Tôi nghe mùi bún thơm phức, chị tôi vừa mang ra, tôi kêu lên:

- Bún riêu mẹ nấu phải không? Ngon tuyệt!

Tôi nhớ mấy ngày ở Sư Đoàn, tôi ăn toàn rau, nên bây giờ quá đói. Tôi ăn thật ngon nhưng nhớ đến bữa ăn của anh em, tự nhiên tôi thấy mắc nghẹn; gác đĩa rời khỏi bàn ăn tôi trở về phòng.

.....

Tôi ngồi vào bàn viết thần thờ, không biết mình phải làm gì đây? Tôi nhớ đến những nhà sản xuất thực phẩm khô xuất khẩu năm xưa, trước đây làm việc với tôi, đa số họ là người Tàu trong Chợ Lớn, không biết bây giờ họ làm ăn ra sao? Tôi liền tìm lại danh sách các thương gia cũ, tôi sẽ liên lạc với họ để giúp lính Sư Đoàn có bữa ăn tốt hơn. Tôi dành bốn ngày ở Thành Phố để lo công việc này. Qua ba ngày, tôi vẫn chưa liên lạc được với ai vì họ đã dọn đi không còn ở địa chỉ cũ. Một số họ đã vượt biên chính thức do nhà nước tổ chức năm 75, khi mới tiếp thu miền Nam. Một số thì ẩn tránh, sợ bị đánh tư sản. Tôi đang buồn lang thang trong chợ Á Đông, tự nhiên có ai khều nhẹ vai tôi. Tôi quay lại, vội kêu lên:

- Anh chị Ba Vinh đi đâu đây?

Anh chị Ba gặp lại tôi cũng mừng quá! Chị Ba nắm chặt tay tôi hỏi:

- Lâu quá không gặp cô Cúc! Mấy lần anh Ba có đến sở cô làm mà không gặp. Chúng tôi mời cô về nhà tôi gần đây, mình nói chuyện tiện hơn.

Tôi liền theo anh chị Ba rời khỏi chợ. Trong lúc chờ anh Ba đi lấy xe. Tôi hỏi chị Ba:

- Lúc này, anh chị còn tiếp tục kinh doanh không?

Chị Ba trả lời:

- Từ khi cô giúp cho có giấy phép hoạt động trở lại, chúng tôi làm tới bây giờ. Chúng tôi mang ơn cô rất nhiều.

Nhờ chị Ba nhắc, tôi nhớ lại chuyện năm xưa. Khi tôi còn làm ở Bộ Kinh Tế, anh chị Ba có cơ sở kinh doanh thực phẩm khô xuất qua thị trường Hồng Kong và Singapore. Khi mất miền Nam thì Bộ Kinh Tế thuộc chế độ mới và đổi thành Sở Ngoại Thương. Lúc đó, tất cả doanh nhân đều ngưng hoạt động vì không có giấy phép. Anh chị Ba nhờ tôi xin Giám Đốc Sở giấy phép hoạt động lại. Tôi trả lời anh chị rằng nhà nước mới tiếp thu cơ sở, chưa có chính sách gì cho thương gia hoạt động lại, khi nào có chính sách, tôi sẽ giúp anh chị. Mỗi ngày anh Ba đều đến sở tôi làm thăm dò và nhắc nhở, nên tôi để ý. Tôi tự hỏi, sao thương gia này sốt sắng làm ăn quá vậy, trong khi mọi người khác tìm cách ra đi và lẩn trốn. Tôi chờ khi cơ hội sẽ giúp anh chị Ba Vinh. Trong thời gian cơ quan kỳ thị cho tôi ngồi ghi tên ngoài cổng thì công việc xuất khẩu của tôi không ai đảm nhiệm được. Cán bộ này thay thế cán bộ kia mà công việc không hoàn thành. Cuối cùng Giám Đốc kêu tôi trở lại làm việc như cũ. Nhờ đó, tôi có cơ hội gần Giám Đốc, tôi đề nghị thẳng xin cho cơ sở anh chị Ba Vinh hoạt động lại và được Giám Đốc chấp thuận. Cơ sở anh chị Ba là cơ sở đầu tiên có giấy phép hoạt động lại, trong lúc chưa có thương gia nào được hoạt động.

Anh Ba chạy xe tới, cắt dòng tư tưởng tôi. Chị Ba vội mở cửa xe mời:

- Chúng ta đi cô!

Xe chạy qua các con đường trong Chợ Lớn, đến đường Hùng Vương thì dừng lại. Tôi hỏi:

- Anh chị không còn ở chỗ cũ sao?

Anh Ba trả lời:

- Bây giờ, hàng nhiều quá! Mặt bằng cũ không đủ chỗ, nên chúng tôi chuyển về đây, rộng hơn.

Tôi thấy nhà anh chị Ba bây giờ khang trang và rộng rãi hơn xưa. Tôi lên tiếng:

- Nhà anh chị rộng thật! Chắc anh chị ở trên lầu, dưới nhà chứa hàng?

Anh Ba trả lời:

- Hàng dưới nhà để tạm thôi cô! Rời chuyển về kho.

Trong lúc chị Ba pha trà, tôi hỏi anh Ba:

- Bây giờ, nhà nước quản lý hết mọi thứ. Vậy sản phẩm của anh chị được tiêu thụ ra sao?

Anh Ba tiếp lời:

- Hàng chúng tôi làm ra chỉ bán cho nhà nước thôi cô! Chỉ cần giấy giới thiệu của đơn vị là chúng tôi bán. Chúng tôi cũng đâu được tự do kinh doanh. Cô Cúc bây giờ làm việc ở đâu?

Tôi trả lời:

- Dạ, ở Phước Long.

Chị Ba vừa mang nước ra, kêu lên:

- Cô đi đâu xa dữ vậy! Cô làm gì trên đó!

Tôi trả lời:

- Em hợp tác làm gỗ với Sư Đoàn.

Chị Ba nói thêm:

- Đáng cô làm gỗ sao được cô Cúc! Nặng nhọc lắm! Hay cô về hợp tác với chúng tôi đi!

Tôi cười trả lời:

- Em cảm ơn anh chị! Chắc chị em mình không có duyên hợp tác. Có thể sau này, em nhờ anh chị giúp em một số thực phẩm anh chị sản xuất.

Anh Ba cười vui vẻ:

- Chuyện gì khó cách mấy chúng tôi cũng giúp cô. Nhờ cô mà vợ chồng tôi mới có ngày hôm nay. Sẵn dịp, chúng tôi mời cô dùng cơm với chúng tôi ở nhà hàng gần đây.

Tôi từ chối:

- Em cảm ơn anh chị! Để khi khác, bây giờ em có việc cần phải đi.

Chị Ba dặn dò:

- Khi nào về Thành Phố, cô nhớ ghé chúng tôi.

Tôi gật đầu, đứng lên từ giã, anh Ba nói:

- Nhà cô ở đâu? Tôi đưa cô về.

Tôi cười từ chối:

- Em cảm ơn anh chị! Em còn đi vài nơi nữa, em mới về nhà.

Anh chị Ba tiễn tôi ra tận cửa, tôi thả bộ dọc theo những con đường mà chưa biết mình đi đâu. Tôi cảm nhận một niềm vui nhỏ đang len vào nỗi buồn lớn trong tôi.

Về tới nhà, tôi thấy anh bộ đội Bê chạy xe đạp từ nhà ra, trong lúc ba tôi còn đang đứng ở cổng. Tôi cất tiếng hỏi:

- Bộ Đội Bê đến nhà mình làm gì vậy ba?

Ba trả lời:

- Chú đến báo tin cho ba biết về vụ nhà mình. Con vào nhà Ba kể chi tiết cho con nghe.

Tôi theo Ba vào nhà, kéo ghế ngồi. Ba kể tiếp:

- Chú Bê nói chú đến báo với Ba tin vui là vừa có quyết định của cấp trên, chỉ thị Quận không được tịch thu nhà mình vì nhà mình là nhà của cán bộ Sư Đoàn đang ở.
Chú ấy hỏi: "Cán bộ là ai vậy ông Hai?" Ba trả lời: "Là con gái tôi." Chú Bê nói tiếp: "Cháu bây giờ được bổ nhiệm làm Công An Khu Vực của ông Hai. Cháu cũng được lệnh cấp trên chỉ thị cháu theo dõi ai quấy nhiễu gia đình ông Hai thì báo cáo. Nếu ông Hai có vấn đề gì khó khăn thì ông báo cho cháu biết. Mấy chị trong nhà cũng không cần đi làm thủy lợi vì có con nhỏ."
Ba nói: "Tôi cảm ơn chú Bê, trong thời gian qua chú cũng giúp đỡ gia đình tôi nhiều."
Chú Bê nói: "Ông Hai đừng nói chuyện ân nghĩa, đó là nhiệm vụ của cháu thôi! Từ nay ông Hai đừng gọi cháu bằng chú, gọi con hay cháu cho thân mật. Cháu cũng đáng tuổi con cháu ông Hai."
Ba nói: "Vậy từ nay, tôi sẽ gọi chú bằng cháu."

Tôi cười nói:

- Vậy từ nay ba mẹ yên tâm rồi! Một lát dùng cơm xong, con liên lạc chú Tám để mai con lên Sư Đoàn vì sắp tới ngày con làm việc trên đó.

Vài giờ sau, tôi đã đến nhà chú Tám, Kha mở cửa và cười đùa:

- Hôm nay, em trông chị đẹp ra! Chắc nhờ chị ngủ nhiều!

Tôi cười yên lặng. Hai chị em cùng vào nhà. Chú Tám đang đọc báo, thấy tôi, chú gỡ kiếng ra để xuống bàn nói:

- Chú được báo cáo Công Trường A đã hoàn tất rồi!

Tôi nói:

- Vậy hả chú? Cháu cảm ơn chú giúp nhà cháu khỏi bị tịch thu.

Chú Tám nói:

- Sau khi nghe cháu nói nhà bị tịch thu mà không biết lý do. Chú gửi công văn khẩn cho Quận, bảo điều tra thật kỹ rồi báo cáo gấp, cho chú biết lý do tại sao? Họ trả lời, sau khi điều tra kỹ, ba cháu trùng tên họ với một Đại Tá ra nước ngoài, nên nhà bị kiểm kê và tịch thu. Họ nhận sai sót do cấp dưới không điều tra kỹ. Chú đang cho điều tra tiếp Ban Lãnh Đạo Quận, có thể họ bị kỷ luật. Thành Phố còn trong thời kỳ Quân Quản, dưới quyền của Sư Đoàn, chú không để những người lợi dụng cơ hội quấy nhiễu dân.

Chú Tám nói tiếp sang chuyện khác:

- Ngày mai cháu không cần lên Sư Đoàn, cháu ở lại Thành Phố, liên lạc với hai anh Thuận, Hiệp, để họ chuẩn bị đem máy móc lên. Cháu lấy hồ sơ tất cả công nhân làm việc trên đó đưa qua Phòng Nhân Sự để họ lo giấy tờ công nhân. Ai không có giấy tờ không vào khu vực Sư Đoàn được. Trên đó kiểm tra gắt lắm! Phần cháu cũng chuẩn bị lo việc hậu cần cho công nhân. Họ không có nơi ăn chốn ở đành hoang không thể làm việc được. Trời tối rồi! Chú sẽ cho Kha đưa cháu về.

Tôi nói:

- Cháu ghi nhận những điều chú dặn và làm ngay trong ngày mai. Cháu xin phép chú cháu về.

Chú Tám tiễn tôi ra sân và bảo Kha chở tôi về.

Vài tháng sau, khi Đội Khai Thác Gỗ đi vào hoạt động. Công Trường A kéo ra trên ba ngàn khối gỗ, trong đó có nhiều gỗ quý. Các đơn vị cần gỗ trong nước đều liên lạc Sư Đoàn để được mua. Chú Hai và chú Tám ưu tiên dùng gỗ đóng giường cho lính, xây dựng doanh trại cho quân đội. Kế đó ưu tiên bán cho các đơn vị đóng tàu cho nhà nước.